

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Члан 1.

У Закону о здравственој заштити („Сл. гласник РС“ бр. 107/05, 72/09 - др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон, 93/14, 96/15, 106/15), у члану 11. став 2. после тачке 2) додаје се нова тачка 2а) која гласи:

„2а) незапослено радноактивно становништво, пољопривреднике и неформални сектор старости од 15 до 65 година;“.

Члан 2.

У члану 14. тач. 2. и 9. се бришу.

Члан 3.

У члану 102. став 2. тачка 2) мења се и гласи:

„2) Завод за здравствену заштиту радника специфичних делатности;“.

Члан 4.

У члану 104. став 1. и 2. иза речи: „Завод за здравствену заштиту радника“ додају се речи: „специфичних делатности“.

Члан 5.

У члану 124. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Изузетно, град, а у коме се налази седиште универзитета, може за територију статистичког региона, основати Институт за медицину рада.“

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према којем Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује систем у областима здравства, социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, бриге о деци и друге односе од интереса за Републику Србију у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Сходно одредбама Закона о здравственој заштити, као системском закону, друштвена брига за здравље, под једнаким условима, на територији Републике остварује се обезбеђивањем здравствене заштите групација становништва које су изложене повећаном ризику обољевања, здравственом заштитом лица у вези са спречавањем, сузбијањем, раним откривањем и лечењем болести од већег социјално-медицинског значаја, као и здравственом заштитом социјално угроженог становништва, при чему здравствена заштита обухвата становништво разврстано у 16 категорија. У овом делу закон садржи недостатак, јер не обухвата незапослено радноактивно становништво, пољопривреднике и неформални сектор старости од 15 до 65 година.

Због наведених разлога, а полазећи од релевантних уставних начела о социјалној правди, једнаким правима и једнакој доступности систему здравствене заштите, неопходно је проширити круг лица које обухвата здравствена заштита и на лица из круга незапосленог радноактивног становништва, пољопривредника као и лица радно ангажованих у неформалном сектору старости од 15 до 65 година.

Постојеће законско решење у погледу Друштвене бриге за здравље на нивоу послодавца предвиђа да Послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном месту запосленог, која обухвата, између осталог и спровођење мера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду као и превентивне прегледе запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести.

Сматрамо да је овакво решење нефункционално, тешко спроводиво, те да овај аспект друштвене бриге за здравље треба изместити са нивоа послодавца на ниво службе Медицине рада.

Такође је, према мишљењу предлагача потребно интервенисати на члан 102. закона тако што би се Завод, полазећи од тога да је он здравствена установа која обавља здравствену делатност на примарном нивоу и спроводи здравствену заштиту појединих групација становништва, односно здравствену делатност из поједине области здравствене заштите оснива и као Завод за здравствену заштиту радника специфичних делатности (железница, МУП, ваздухопловство).

Што се тиче територијалног принципа организовања здравствене заштите, сматрамо да је неопходно нормирати да град у коме постоји седиште универзитета, може за територију статистичког региона основати Институт за медицину рада. Овиме се постиже ефикаснији систем организације

здравствених установа и оставривање законске улоге и послова ових институција.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. прописује се да здравствена заштита обухвата и следеће категорије: незапослено радноактивно становништво, пољопривреднике и неформални сектор старости од 15 до 65 година;

Чланом 2. бришу се одредбе према којима Послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених у погледу спровођења мера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду као превентивних прегледа запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести, будући да овај вид здравствене заштите треба изместити у сектор службе Медицине рада.

Чланом 3. предлаже се да се Завод оснива и као Завод за здравствену заштиту радника специфичних делатности.

Члан 4. представља усклађивање са чланом 3. Предлога закона.

Члан 5. прописује да изузетно, град у коме се налази седиште универзитета, може за територију статистичког региона, основати Институт за медицину рада.

Члан 6. прописује ступање на снагу овог закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Законом се стварају услови који ће обезбедити већи степен и ефикасност у процесу превентивне здравствене заштите појединих категорија осигураника, прошириће се круг лица које обухвата здравствена заштита и на лица из круга незапослених лица, незапосленог радноактивног становништва, пољопривредника као и лица радно ангажованих у неформалном сектору старости од 15 до 65 година.

У сфери друштвене бриге за здравље на нивоу послодавца, преносом ових послова на службу Медицине рада, ефикасније ће се остварити заштита запослених ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном месту запосленог, а нарочито спровођење мера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду као и превентивне прегледе запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести.

Закон ће омогућити да се оснивањем Завода за здравствену заштиту радника специфичних делатности, остварити већи степен здравствене заштите означених категорија.

Новелацијом у погледу територијалног модела организовања здравствених институција оствариће се ефикаснији систем организовањем Института за медицину рада.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 11.

Друштвена брига за здравље, под једнаким условима, на територији Републике остварује се обезбеђивањем здравствене заштите групација становништва које су изложене повећаном ризику обољевања, здравственом заштитом лица у вези са спречавањем, сузбијањем, раним откривањем и лечењем болести од већег социјално-медицинског значаја, као и здравственом заштитом социјално угроженог становништва.

Здравствена заштита из става 1. овог члана обухвата:

1) децу до навршених 18 година живота, школску децу и студенте до краја прописаног школовања, а најкасније до 26 година живота, у складу са законом;

2) жене у вези са планирањем породице, као и у току трудноће, порођаја и материнства до 12 месеци након порођаја;

2А) НЕЗАПОСЛЕНО РАДНОАКТИВНО СТАНОВНИШТВО, ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ И НЕФОРМАЛНИ СЕКТОР СТАРОСТИ ОД 15 ДО 65 ГОДИНА;

3) лица старија од 65 година живота;

4) особе са инвалидитетом и ментално недовољно развијена лица;

5) лица која болују од ХИВ инфекције или других заразних болести које су утврђене посебним законом којим се уређује област заштите становништва од заразних болести, малигних болести, хемофилије, шећерне болести, психозе, епилепсије, мултипле склерозе, лица у терминалној фази хроничне бубрежне инсуфицијенције, цистичне фиброзе, системске аутоимуне болести, реуматске грознице, болести зависности, оболела односно повређена лица у вези са пружањем хитне медицинске помоћи, лица оболела од ретких болести, као и здравствену заштиту у вези са давањем и примањем ткива и органа;

6) монахе и монахиње;

7) материјално необезбеђена лица која примају материјално обезбеђење по прописима о социјалној заштити и заштити бораца, војних и цивилних инвалида рата, као и чланове њихових породица ако нису здравствено осигурани;

8) кориснике сталних новчаних помоћи по прописима о социјалној заштити као и помоћи за смештај у установе социјалне заштите или у друге породице;

9) незапослена лица и друге категорије социјално угрожених лица чији су месечни приходи испод прихода утврђених у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање;

10) кориснике помоћи чланова породице чији је хранилац на одслужењу војног рока;

11) лица ромске националности која због традиционалног начина живота немају стално пребивалиште, односно боравиште у Републици;

12) жртве насиља у породици;

13) жртве трговине људима;

14) лица којима се обезбеђује обавезна имунизација у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита становништва од заразних болести;

15) лица којима се обезбеђују циљани превентивни прегледи, односно скрининг, према одговарајућим републичким програмима;

16) самохране родитеље са децом до седам година живота, чији су месечни приходи испод прихода утврђених у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање.

Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада) уређује садржај и обим, начин и поступак, као и услове за остваривање здравствене заштите лица из става 2. овог члана, ако законом није друкчије уређено.

Друштвена брига за здравље на нивоу послодавца

Члан 14.

Послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених ради стварања услова за здравствено одговорно понашање и заштиту здравља на радном месту запосленог, која обухвата најмање:

1) лекарске прегледе ради утврђивања способности за рад по налогу послодавца;

~~2) спровођење мера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду;~~

~~3) превентивне прегледе запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести;~~

4) прегледе запослених који се обавезно спроводе ради заштите животне и радне средине, ради заштите запослених од заразних болести у складу са прописима којима је уређена област заштите становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом;

5) упознавање запослених са здравственим мерама заштите на раду и њихово образовање у вези са специфичним условима, као и на коришћење личних и колективних заштитних средстава;

6) обезбеђивање санитарно-техничких и хигијенских услова (санитарних услова) у објектима под санитарним надзором и другим објектима у којима се обавља делатност од јавног интереса у складу са законом којим се уређује област санитарног надзора, као и обезбеђивање и спровођење општих мера за заштиту становништва од заразних болести у складу са законом којим се уређује област заштите становништва од заразних болести;

7) друге превентивне мере (необавезне вакцинације, необавезни систематски прегледи), у складу са општим актом послодавца;

8) праћење услова рада и безбедности на раду, као и процене професионалних ризика у циљу унапређивања услова рада и ергономских мера, прилагођавањем рада психофизиолошким способностима запослених;

9) праћење обољевања, повређивања, одсутности са посла и смртности, посебно од професионалних болести, болести у вези са радом, повреда на раду и других здравствених оштећења која утичу на привремену или трајну измену радне способности;

10) учешће у организацији режима рада и одмора запослених, као и у процени нове опреме и нових технологија са здравственог и ергономског становишта;

11) спровођење мера за унапређивање здравља радника изложених здравственим ризицима у току процеса рада, укључујући и оцењивање и упућивање радника запослених на посебно тешким и ризичним пословима на здравствено-превентивне активности и одмор;

12) указивање прве помоћи у случају повреде на радном месту и обезбеђивање услова за хитне медицинске интервенције.

Друштвена брига за здравље на нивоу послодавца, у смислу става 1. овог члана, обухвата и претходне и периодичне прегледе радника који раде на

радним местима са повећаним ризиком, на начин и по поступку утврђеним прописима којима се уређује област безбедности и здравља на раду.

У обезбеђивању друштвене бриге за здравље на нивоу послодавца, послодавац је дужан да запосленима обезбеди и друге мере безбедности и здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује област безбедности и здравља на раду.

Члан 102.

Завод је здравствена установа која обавља здравствену делатност на примарном нивоу и спроводи здравствену заштиту појединих групација становништва, односно здравствену делатност из поједине области здравствене заштите.

Завод се оснива као:

1) завод за здравствену заштиту студената;

~~2) завод за здравствену заштиту радника;~~

2) ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ РАДНИКА СПЕЦИФИЧНИХ ДЕЛАТНОСТИ;

3) завод за хитну медицинску помоћ;

4) завод за геронтологију и палијативно збрињавање;

5) завод за стоматологију;

6) завод за плућне болести и туберкулозу;

7) завод за кожно-венеричне болести.

Завод из става 2. овог члана може обављати и специјалистичко-консултативну делатност.

Завод у државној својини из става 2. овог члана може се основати само на територији на којој се налази седиште универзитета који у свом саставу има факултет здравствене струке, у складу са Планом мреже.

Завод из става 4. овог члана оснива град, осим Завода за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова који оснива Република

Члан 104.

Завод за здравствену заштиту радника СПЕЦИФИЧНИХ ДЕЛАТНОСТИ је здравствена установа у којој се обавља здравствена заштита и очување здравља запослених у безбедној и здравој радној средини, обављањем делатности медицине рада.

У заводу за здравствену заштиту радника СПЕЦИФИЧНИХ ДЕЛАТНОСТИ може се обављати и превентивна и куративна здравствена делатност из области опште медицине, стоматологије, гинекологије, као и специјалистичко-консултативна делатност.

Послодавац може за потребе својих запослених основати ординацију медицине рада, која обавља послове превентивне здравствене делатности у области медицине рада.

Министар прописује услове за оснивање и почетак рада и обављање делатности ординације медицине рада из става 3. овог члана.

Завод за медицину рада

Члан 124.

Завод за медицину рада за територију Републике - оснива Република.

ИЗУЗЕТНО, ГРАД, А У КОМЕ СЕ НАЛАЗИ СЕДИШТЕ УНИВЕРЗИТЕТА, МОЖЕ ЗА ТЕРИТОРИЈУ СТАТИСТИЧКОГ РЕГИОНА, ОСНОВАТИ ИНСТИТУТ ЗА МЕДИЦИНУ РАДА

Завод за медицину рада из става 1. овог члана је здравствена установа која обавља делатност из области медицине рада, односно заштите здравља на раду, и то:

1) прати и проучава услове рада, организовања и спровођења информационог система прикупљања података и праћења епидемиолошке ситуације на територији Републике у области професионалних болести, болести у вези са радом и повредама на раду и предлаже мере за њихово спречавање и смањивање;

2) планира, организује, спроводи и евалуира мере, активности и поступке у области заштите здравља на раду, утврђује стручно-медицинске и доктринарне ставове у области медицине рада, промоцију здравља на раду и пружа стручно-методолошку помоћ у њиховом спровођењу;

3) унапређује организацију и рад здравствених установа у области заштите здравља на раду и координира њихов рад;

4) утврђује јединствену методологију и поступке у програмирању, планирању и спровођењу мера превентивне заштите радника;

5) уводи и испитује нове здравствене технологије, као и примену нових метода превенције, дијагностике, лечења и рехабилитације у области медицине рада;

6) прати савремена достигнућа у области организације медицине рада и предлаже здравствене стандарде за унапређење и развој;

7) изучава све факторе професионалних ризика и врши њихову идентификацију, квалификацију и процену;

8) врши здравствене и друге прегледе и мерења у вези са јонизирајућим и нејонизирајућим зрачењем у здравственој заштити, односно радиолошку здравствену заштиту;

9) обавља стручно-медицинске поступке и активности у вези са утврђивањем радних места, послова са повећаним ризиком, односно послова на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем;

10) предлаже и спроводи превентивне лекарске прегледе радника који раде на радним местима са повећаним ризиком;

11) предлаже и примењује критеријуме за оцену способности за управљање моторним возилима;

12) оцењује радну способност оболелих од професионалних болести, болести у вези са радом, последица повреда на раду и ван рада, врши оцену радне и опште животне способности, процењује телесно оштећење и врши друга вештачења у вези са радном способношћу запослених;

12а) обавља дијагностику и лечење професионалних болести, субакутних и хроничних тровања, болести у вези с радом, као и последица повреда на раду;

13) обавља друге послове у области заштите здравља на раду, у складу са законом.

Завод за медицину рада обавља и образовну делатност из области заштите здравља на раду.

Оснивач може организовати завод за медицину рада као институт, уколико су испуњени услови прописани чланом 116. овог закона.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Народни посланик Марко Ђуришић

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити
Law proposal on modifications and amendments to the Law on Health Care

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

Европска повеља о правима пацијената из Рима, 2002. године

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Не постоје релевантни прописи Европске уније са којима је потребно ускладити одредбе Предлога закона о изменама и допунама Закона о здравственој заштити

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 8. септембар 2016. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Марко Ђуришић